

Warszawa, 6.03.2018 r.

Sprawozdanie z działalności w 2017 roku

W 2017 Instytut kontynuował prace koncepcyjne i podejmował starania mające na celu uzyskanie dofinansowania na prace teoretyczne, współpracę i kontynuację badań empirycznych, zapoczątkowanych w 1998 roku, nad przemianami tożsamości społecznych w Polsce i Rosji. Na wiosnę 2017 roku planowana była realizacja uzgodnionego badania tym samym narzędziem w obu krajach. Za część rosyjską miała być odpowiedzialna prof. Elena Daniłowa z Instytutu Socjologii Rosyjskiej Akademii Nauk (członek władz European Sociological Association). W Polsce badanie zostanie zrealizowane wiosną 2018 roku; na badanie w Federacji Rosyjskiej nie udało się zapewnić finansowania – porównawcze badanie polsko-rosyjskie nie znalazło się na liście badawczych priorytetów władz Rosyjskiej Akademii Nauk.

W 2017 roku Instytut kontynuował przygotowania do badania „Tożsamościowe determinanty troski o dobro wspólne”. W ramach tych prac od listopada 2016 roku trwały starania o zapewnienie finansowania badania tego projektu. Ciężar tych starań wzięło na siebie Narodowe Centrum Kultury. Zadaniem Instytutu będzie przygotowanie kwestionariuszowego narzędzia, statystyczna analiza wyników oraz przygotowanie raportu z badania.

Pomysł projektu zrodził się z pytania: czego zabrakło w 2015 roku mieszkańcom Krymu, że w krótkim czasie stali się obywatelami innego państwa. Problemem jest związek społecznych tożsamości z postawami obywatelskimi, a w szczególności z gotowością chronienia dobra wspólnego. Chcemy ustalić, w jakich segmentach społeczeństwa można się spodziewać wysokiego obywatelskiego morale. Badanie diagnostyczne jest istotne w kontekście prac nad koncepcją strategii obronności kraju i pracami nad formowaniem oddziałów obrony terytorialnej.

W 2016 roku kierownik terenowej części badania prof. Krzysztof Koseła przygotował koncepcję, która zyskała akceptację stron zaangażowanych w przygotowanie projektu. W 2016 roku od 40 decydentów i ekspertów w dziedzinie narodowego bezpieczeństwa uzyskano wypowiedzi pokazujące, w jaki sposób konceptualizują zagadnienie tożsamości i bezpieczeństwa od wewnętrznych i zewnętrznych zagrożeń. W 2017 roku zrealizowano następujące działania:

1. W czasie dwutygodniowej kwerendy zasobów bibliotecznych Uniwersytetu Oksfordzkiego dokonano przeglądu i zebrania światowej literatury dotyczącej gotowości stawania w

obronie dobra wspólnego. Zebrano publikacje przede wszystkich z dziedziny psychologii społecznej, ponieważ problematyka bezpieczeństwa i tożsamości nie pojawia się w publikacjach politologicznych. Kwerenda biblioteczna, która miała miejsce w kwietniu 2017 roku była możliwa dzięki finansowemu wsparciu ze strony Narodowego Centrum Kultury, oraz dzięki pomocy All Souls College, który udzielił swoich zasobów mieszkaniowych i administracyjnych.

2. Opracowano schemat badania, które miałyby część zrealizowaną na losowej próbie dorosłych mieszkańców Polski, oraz część polegająca na badaniu kilku zbiorowości o szczególnych właściwościach, np. laureatów nagrody im. Jana Rodowicza „Anody” (czyli osób wyróżniających się szczególnym heroizmem/poświęceniem), wolontariuszy hospicjów, ochotników do Wojsk Obrony Terytorialnej, manifestantów występujących w obronie praworządności w Polsce i in. Badanie identycznym narzędziem I-sort obu podzbiorowości tj. losowej próby mieszkańców Polski i członków zbiorowości wyróżnionych ze względu na prospołeczne zaangażowanie odpowie na pytania stawiane przez zleceniodawców.

Daleko zaawansowanemu przygotowaniu intelektualnej i technicznej strony badania towarzyszy impas w staraniach o finansowanie projektu, który mógłby być sztandarowy dla Instytutu Badań nad Podstawami Demokracji. Nie ustajemy w działaniach, aby doprowadzić do korzystnego przełomu.